

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun.Chișinău, str.Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

La № 4-35/131163 din 31.07.2018

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
str.Alexandru Lăpușeanu, 28
mun.Chișinău

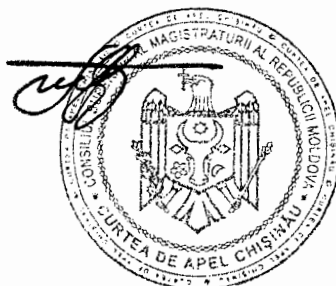
Curtea de Apel Chișinău, Vă expediază Încheierea din data de 12 iulie 2018 prin care s-a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către administratorul Marcel Lungul, în temeiul art.135 alin.(1) lit.a),g) din Constituția Republicii Moldova

Anexă:

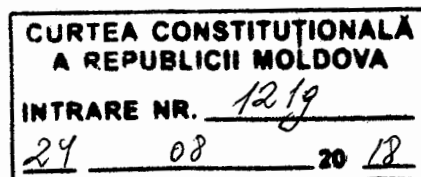
1. Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate – 13 file
2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate-50 file
3. Încheierea Curții de Apel Chișinău din 12.07.2018-6 file

Judecătorul

Curții de Apel Chișinău

Iurie Melinteanu

Recurent: Lungu Marcel,
MD-2001, mun. Chișinău, str. Tighina, 49, of.3

CERERE
privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizare a
Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității
unei sintagme din art.287 alin.(4) și art.313 alin.(4) din Codul de procedură penală

Pe rolul Curții de Apel Chișinău se află spre examinare recursul declarat de Lungu Marcel împotriva încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 21 decembrie 2017, prin care s-a anulat ordonanța emisă la 21 noiembrie 2016 de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauzei Speciale privind încetarea urmăririi penale. La adoptarea încheierii din 21 decembrie 2017, prima instanță a aplicat prevederile art.287 și 313 din Codul de procedură penală.

În viziunea recurentului, sintagma ”în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă” din prevederile art.287 alin.(4) și art.313 alin.(4) al Codului de procedură penală sunt în contradicție cu prevederile art.4, 16, 20, 21, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova, respectiv sunt neconstituționale și aduc atingere drepturilor și libertăților constituționale ale recurentului.

În acest sens, recurentul înaintează sesizarea adresată Curții Constituționale, întocmită în ordinea art.135 alin.(1) lit.a), g) din Constituție, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și efectuarea controlului constituționalității a sintagmei din art.287 alin.(4) și art.313 alin.(4) din Codul de procedură penală sub aspectul invocat în sesizare care se anexează.

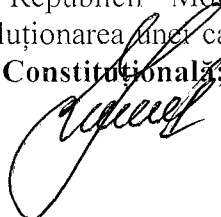
Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, a fost prevăzută procedura de exercitare, de către Curtea Constituțională, a controlului constituționalității legilor, cu întrunirea cumulativă a condițiilor, raportate la speța cauzei:

- 1) este prezentă o incertitudine privind constituționalitatea legii. La caz, articolul 287 alin.(4) și 313 alin.(4) din Codul de procedură penală este norma care a fost aplicată de prima instanță și urmează a fi aplicată la examinarea recursului la Curtea de Apel Chișinău;
- 2) potrivit articolului 135 alin.(1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova, Codul de procedură penală poate constitui obiect al excepției de neconstituționalitate;
- 3) excepția de neconstituționalitate este ridicată de către partea în proces, al căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la examinarea cauzei. La caz, excepția de neconstituționalitate este ridicată de recurent/parte interesată în dosar;
- 4) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, care are ca obiect prevederea contestată

Verificarea constituționalității normei contestate ține de competența exclusivă a Curții Constituționale. Instanța de judecată nu este în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât în cazul neîntrunirii condițiilor menționate. Instanța de judecată, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea normelor, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Prin aceeași Hotărâre a Curții Constituționale, nr.2 din 09 februarie 2016, prin care s-a examinat sesizarea Curții Supreme de Justiție depusă la 09 decembrie 2015, în temeiul art.135 alin.(1) lit.b) din Constituție, art.25 lit.d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.38 alin.(1) lit.d) din Codul jurisdicției constituționale Înalta Curtea a hotărât, că:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelor Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, **instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;**

2

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauzei se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirilor condițiilor enumerate mai sus.

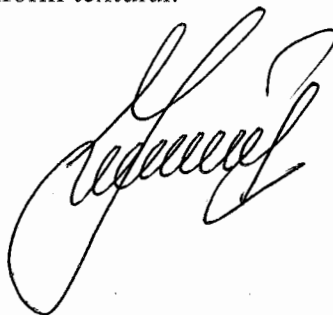
În contextul celor expuse, potrivit art.135 alin.(1) lit.g) din Constituția Republicii Moldova, art.24 alin.(1), art.25 lit.d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit.g), art.38 alin.(1) lit.d) din Codul jurisdicției constituționale, art.7 alin.(3), art.342 Cod de procedură penală, Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016,

solicit instanței de judecată:

- 1) Admiterea prezentei cereri;
- 2) Ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea efectuării controlului constituționalității unor prevederi a art.287 alin.(4) și art.313 alin.(4) din Codul de procedură penală, conform sesizării anexate la prezenta cerere;
- 3) Suspendarea examinării cauzei până la examinarea sesizării de către Curtea Constituțională.

Anexă: Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016;
Sesizarea cu anexe conform textului.

Petiționar
28 iunie 2018

Marcel LUNGU

Curtea de Apel Chișinău
judecător: Iurie Melinteanu
dosar nr.10r-141/17

Recurent: Lungu Marcel,
MD-2001, mun. Chișinău, str. Tighina, 49, of.3

Supliment
la cererea din 28 iunie 2018 privind ridicarea
excepției de neconstituționalitate a art.287 alin.(4) și art.313 alin.(4) CPP

Pe rolul Curții de Apel Chișinău se află spre examinare recursul declarat de Lungu Marcel împotriva încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Centru (jud. S. Bularu) din 21 decembrie 2017 prin care s-a declarat nulitatea ordonanței PCCOCS din 21 noiembrie 2016 privind încetarea urmăririi penale.

În ședința din 28 iunie 2018, Lungu Marcel a înaintat cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizare a Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității art.287 alin.(4) și art.313 alin.(4) Cod de procedură penală, conform sesizării anexate la cerere.

În motivarea cererii, s-a invocat faptul, că în viziunea recurentului, sintagma "*în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă*" din prevederile art.287 alin.(4) CPP, precum și art.313 alin.(4) CPP *în partea omisiunii de a reglementa obligația judecătorului de instrucție de a examina cererea de atragere în proces în calitate de parte interesată și adoptarea unui act judecătoresc (încheieri) privind admiterea sau respingerea cererii*, este în contradicție cu prevederile art.4, 16, 20, 21, 23, 53, 54 ale Constituției.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, a fost prevăzută procedura de exercitare, de către Curtea Constituțională, a controlului constituționalității legilor, cu întrunirea cumulativă a condițiilor, raportate la speța cauzei:

1) este prezentă o incertitudine privind constituționalitatea legii. La caz, articolul 287 alin.(4) și art.313 alin.(4) din Codul de procedură penală este norma care a fost aplicată de prima instanță și urmează a fi aplicată la examinarea recursului de către Curtea de Apel Chișinău;

2) potrivit articolului 135 alin.(1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova, Codul de procedură penală poate constitui obiect al excepției de neconstituționalitate;

3) excepția de neconstituționalitate este ridicată de către partea în proces, al căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la examinarea cauzei. La caz, excepția de neconstituționalitate este ridicată de petiționar;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, care are ca obiect prevederea contestată.

Cu referire la a parta condiție de corespundere a sesizării – cea de a nu exista o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, recurentul prezintă suplimentul respectiv, cu privire la următoarele.

Până la moment nu există nicio **hotărâre** a Curții Constituționale privind examinarea constituționalității nici a art.287 alin.(4) CPP în redacția existentă la data înaintării sesizării, nici a art.313 alin.(4) CPP în partea omisiunii legiuitorului de a reglementa obligația judecătorului de instrucție de a se pronunța prin încheiere asupra cererii de atragere în calitate de parte interesată.

Ca urmare a consultării bazei centrale de date a Curții Constituționale (http://constcourt.md/ccdocs.php?l=ro*ccdocs.php?l=en*ccdocs.php?l=ro&ide=104&t=/Activitatea-jurisdictionala/CCDOC), la situația din 11 iulie 2018, **nu există următoarele**

[Signature]

11. IUL. 2018
Intrare Nr. 13655

hotărâri privind excepțiile de neconstituționalitate a Codului de procedură penală, aferente normelor în privința cărora s-a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate:

- Hotărârea nr.12 din 14 mai 2015 privind excepția de neconstituționalitate a art.287 alin.(1) Cod de procedură penală (sesizarea nr.15g/2015);
- Hotărârea nr.21 din 22 iulie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a art.125 lit.b) din Codul penal, art.7 alin.(7), 39 pct.5, 313 alin.(6) din Codul de procedură penală (sesizarea nr.37g/2016).

De asemenea, în practica Curții Constituționale au fost adoptate următoarele **decizii de inadmisibilitate** a sesizărilor înaintate:

- Decizia nr.21 din 09 martie 2017 de inadmisibilitate a sesizării nr.21g/2017 privind excepția de neconstituționalitate a art.287 alin.(2) și (4) din Codul de procedură penală (în redacția deja abrogată și care nu mai este în vigoare la moment);
- Decizia nr.54 din 11 iunie 2018 de inadmisibilitate a sesizării nr.67g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul de procedură penală și Codul penal.

Astfel, potrivit hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016, Înalta Curte a invocat ca condiție obligatorie de sesizare privind excepția de neconstituționalitate, că nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, care are ca obiect prevederea contestată.

Potrivit art.61 al Codului jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională pronunță hotărâri și decizii și emite avize. **În cazul soluționării în fond a sesizării se pronunță hotărâre sau se emite aviz. În cazul nesoluționării în fond a sesizării se pronunță decizie.**

Totodată, potrivit art.62 al Codului jurisdicției constituționale, prin **hotărâre**, Curtea Constituțională:

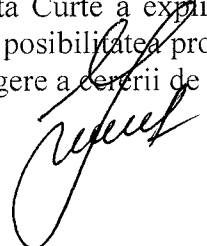
- a) se pronunță asupra constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;
- b) interpretează Constituția;
- c) confirmă rezultatele referendumurilor republicane;
- d) confirmă rezultatele alegerii Parlamentului și a Președintelui Republicii Moldova;
- e) rezolvă excepțiile de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție;
- f) se pronunță asupra altor cazuri de competența sa.

Conform art.64 al Codului jurisdicției constituționale, **deciziile** sunt pronunțate de Curtea Constituțională, de Președintele și de judecătorii Curții în cazurile prevăzute de procedura jurisdicției constituționale, cu excepția celor care necesită hotărâri sau avize.

Astfel, temei de respingere a cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, servește doar faptul dacă există **hotărâre**, dar nu vreo careva decizie de inadmisibilitate.

Mai mult ca atât, decizia nr.21 din 09 martie 2017 de inadmisibilitate a sesizării nr.21g/2017 privind excepția de neconstituționalitate a art.287 alin.(2) și (4) din Codul de procedură penală, se referea la prevederile anterioare ale alin.(4) art.287 CPP, respectiv prin decizie nu s-a examinat fondul constituționalității, ci s-a declarat sesizarea inadmisibilă pe motive procedurale, deoarece sesizarea nu corespundea cerințelor legii.

Relevant cazului este și faptul, că în Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016, Înalta Curte a reiterat faptul, că instanța de judecată (de fond, de apel sau de recurs), odată cu sesizarea de către participant, **este obligată să admită sesizarea**, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, iar la pct.88 al hotărârii, Înalta Curte a explicat, că în vederea asigurării celerității procesului judiciar, părțile trebuie să aibă posibilitatea procesuală de a contesta separat cu recurs încheierea judecătorului ordinar de respingere a cererii de ridicare a excepției.

16

Astfel, la pct.2 al dispozitivului Hotărârii nr.2 din 09 februarie 2016, Înalta Curte a reținut, că până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorul/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție **și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia** și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

Astfel, încheierea privind admiterea cererii de ridicare a excepției nu poate fi contestată cu recurs, iar încheierea privind respingerea cererii de ridicare a sesizării, poate fi contestată cu recurs, separat de fondul cauzei (a se vedea pct.88 al Hotărârii nr.2 din 09 februarie 2016).

În contextul celor expuse în cererea din 28 iunie 2018 și în prezentul supliment, potrivit art.135 alin.(1) lit.g) din Constituția Republicii Moldova, art.24 alin.(1), art.25 lit.d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit.g), art.38 alin.(1) lit.d) din Codul juridiciei constituționale, art.7 alin.(3), art.342 Cod de procedură penală, Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016,

solicit instanței de judecată:

- 1) Admiterea cererii;
- 2) Ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea efectuării controlului constituționalității unor prevederi a art.287 alin.(4) și art.313 alin.(4) din Codul de procedură penală, conform sesizării anexate la dosar;
- 3) Suspendarea examinării cauzei până la examinarea sesizării de către Curtea Constituțională.

Anexă: extras din baza de date a Curții Constituționale.

Recurent
11 iulie 2018

Marcel LUNGU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu, 28
mun. Chișinău, MD-2004,
Republica Moldova

SESIZARE

privind excepția de neconstituționalitate

(prezentată în conformitate cu art.135 alin.(1) lit.a), g) din Constituție)

I. AUTORUL SESIZĂRII:

1. Nume: Lungu
2. Prenume: Marcel
3. Funcția: Administrator Autorizat
4. Adresa: MD-2001, str. Tighina, 49, of.3, mun. Chișinău, Republica Moldova;
5. Tel: 069200829; e-mail: lungumarcel.insolv@gmail.com

II. OBIECTUL SESIZĂRII

11. Prezenta sesizare are drept obiect de exercitare a controlului constituționalității a:

sintagmei "în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă", conținută în **art.287 alin.(4) Cod de procedură penală** "Reluarea urmăririi penale poate avea loc doar în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă, cu excepția cazului când aceasta este necesară pentru reabilitarea persoanei" în partea stabilirii termenului exagerat prevăzut, precum și a

art.313 alin.(4) din Codul de procedură penală, "Plângerea se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a depus plângerea, precum și a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii. Neprezentarea persoanei care a depus plângerea și/sau a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii nu împiedică examinarea acesteia. Procurorul este obligat să prezinte în instanță materialele corespunzătoare. În cadrul examinării plângerii, procurorul și persoana care a depus plângerea, precum și persoanele ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii dau explicații" în partea omisiunii de a reglementa obligația judecătorului de instrucție de a examina cererea de atragere în proces în calitate de parte interesată și adoptarea unui act judecătoresc (încheieri) privind admiterea sau respingerea cererii de atragere în calitate de parte interesată.

Art.287 alin.(4) Cod de procedură penală prevede un termen exagerat de reluare a urmăririi penale (termenul de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă), deși anterior modificărilor era reglementat că urmărirea penală poate fi reluată nu mai târziu de un an de la intrarea în vigoare a ordonanței de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei sau scoatere a persoanei de sub urmărire. Prevederile legale actuale ale normei art.287 alin.(4) Cod de procedură penală reglementează o situație de incertitudine, iar prin neglijarea normelor tehnicii legislative, se oferă posibilitatea anulării în orice moment, a oricărei ordonanțe de încetare a urmăririi penale, precum și punerea ulterioară a persoane sub învinuire pentru aceeași faptă.

Art.313 alin.(4) Cod de procedură penală nu face o claritate de procedură, referitor la obligațiunea judecătorului de instrucție (instanței de judecată) de a examina și a adopta un act judecătoresc privind admiterea sau respingerea cererii de atragere a persoanei în calitate de parte interesată. Or, omisiunea de reglementare a acestei obligații a judecătorului de instrucție (instanței de judecată) vine în contradicție cu principiile constituționale, limitând drepturile și libertățile cetățeanului.

Respectiv, atât sintagma "în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă" din art.287 alin.(4), cât și art.313 alin.(4) Cod de procedură penală, nu au o suficientă claritate și previzibilitate, iar lipsa cadrului legal coerent, previzibil și pertinent sunt în contradicție cu prevederile art.4, 16, 20, 21, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

12. De fapt, pe rolul Curții de Apel Chișinău se află spre examinare recursul declarat de Lungu Marcel împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 decembrie 2017, prin care s-a anulat ordonanța emisă la 21 noiembrie 2016 de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauzei Speciale privind încetarea urmăririi penale.

La 03 august 2015 Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a inițiat o cauză penală în baza Actului inspectării economico-financiare a agentului economic, care, referitor la înstrăinarea la licitația din 20 martie 2015 și 07 mai 2015 a complexului de bunuri a concluzionat, că licitația din 2015, urma a fi organizată conform Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.136 din 10 februarie 2009, dar nu potrivit Legii insolvenței, ceea ce ar fi asigurat un acot mai mic, un termen mai mare de înregistrare a participanților, decât cel prevăzut de Legea insolvenței.

În cadrul cauzei penale nr.201392419, prin ordonanțele organului de urmărire penală din 09 august 2016 s-a dispus efectuarea percheziției la domiciliul petiționarului, iar prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău nr.11-2915/2015 din 10 august 2016 s-a autorizat efectuarea percheziției.

La 18 august 2016 a fost efectuată percheziția la oficiul și domiciliul petiționarului, fiind întocmite procesele-verbale privind efectuarea perchezițiilor din aceeași dată și ridicate actele privind activitatea întreprinderii gestionată de petiționar.

După efectuarea perchezițiilor, în cadrul cauzei penale gestionată de Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauzei Speciale cu nr.201392419, Lungu Marcel a fost audiat, fiind prezentate declarațiile de rigoare și întocmit procesul-verbal de audiere, iar ulterior actele ridicate în cadrul perchezițiilor din 18 august 2016 au fost restituite.

La 21 noiembrie 2016 Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a emis ordonanța privind încetarea urmăririi penale pe 3 fapte, inclusiv pe faptul abuzului de serviciu și neglijenței în serviciu comise de factorii de decizie ai întreprinderii la înstrăinarea complexului de bunuri imobile.

În motivarea soluției sale, organul de urmărire penală din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauzei Speciale a concluzionat că în cumulul probelor administrate la dosar și investigate, denotă că la anunțarea și organizarea licitației de vânzare a complexului de bunuri imobile, corect a fost aplicată Legea insolvenței, aceasta fiind o normă specială, aplicarea căreia este obligatorie în procesul de insolvență, iar concluziile precum că licitația urma a fi efectuată în baza Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.136 din 10 februarie 2009, nu s-au confirmat.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 09 februarie 2017, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2017, s-a respins plângerea și s-a menținut ordonanța Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale din 21 noiembrie 2016 privind încetarea urmăririi penale.

Fiind contestată repetat, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 decembrie 2017 s-a declarat nulitatea ordonanței de încetare a urmăririi penale din 21 noiembrie 2016, cu dispunerea procurorului de a relua urmărirea penală pe cauza dată.

În cadrul examinării cauzei în instanța de judecată, petiționarul a depus la 26 iunie 2017 cerere privind admiterea solicitantului în calitate de parte interesată pe dosar.

La 13 decembrie 2017 și 21 decembrie 2017, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a examinat cauza în lipsa petiționarului și a adoptat încheierea prin care a anulat ordonanța din 21 noiembrie 2016 privind încetarea urmăririi penale, fără a se expune prin încheiere asupra cererii de admitere în calitate parte interesată.

Respectiv, atât anularea ordonanței de încetare a urmăririi penale, emisă de către PCCOCS la 21 noiembrie 2016 peste termenul de un an, dar în interiorul termenului de prescripție de atragere la răspundere pentru faptă, cât și lăsarea fără examinare a cererii înaintată de Lungu Marcel de atragere în calitate de parte interesată al căror drepturi și libertăți sunt afectate prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 decembrie 2017, constituie o

discordanță dintre normele procesual-penale și Constituția Republicii Moldova, precum și cu tratatele internaționale. Principiul *non bis in idem*, care este un principiu fundamental și incontestabil al oricărui sistem de drept, este garantat de normele actelor internaționale, la care a aderat Republica Moldova, și anume:

- art.4 din Protocolul nr.7 la Convenția europeană, conform căruia: "Nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurile penale ale aceluiași stat";

- art.14 alin.(7) din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, potrivit căruia "Nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit din pricina unei infracțiuni pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă în conformitate cu legea și cu procedura penală a fiecărei țări";

- art.21 din Constituție, potrivit căruia "Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale".

Din conținutul acestei norme constituționale se deduc trei principii: prezumția nevinovăției, caracterul public al procedurilor penale și posibilitatea persoanei de a utiliza toate mijloacele procedurale necesare pentru apărarea sa. Ultimul principiu consacră ideea că partea apărării dispune de un șir de pârghii, care pot fi utilizate pentru apărarea persoanei în procesul de probare a vinovăției de către partea acuzării, inclusiv dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă, principiu ce presupune că cel care prin conduita sa a ignorat ordinea de drept va răspunde o singură dată pentru fapta sa.

Pentru a nu transforma dreptul de a nu fi urmărit sau judecat de mai multe ori pentru aceeași faptă într-un drept absolut, ceea ce ar împiedica descoperirea infracțiunilor și criminalilor, sisteme de drept, inclusiv Convenția, au reglementat expres derogările admisibile, care oferă organelor de urmărire penală posibilitatea de a relua urmărirea, ceea ce este reglementat atât de art.22 și 287 Cod de procedură penală, cât și de art.4 al Protocolului nr.7 din Convenție. Potrivit acestei norme, reluarea urmăririi penale se admite numai dacă există fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea respectivă.

Actuala prevedere a art.287 alin.(4) Cod de procedură penală, în special sintagma "*în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă*", prin neglijarea normelor tehnici legislative, acordă posibilitatea organelor de urmărire penală să anuleze în orice moment, în cadrul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă, oricare ordonanță de încetare a urmăririi penale, precum și punerea ulterioară a persoanei sub învinuire pentru aceeași faptă.

Pentru ca să fie posibilă reluarea urmăririi penale, legiuitorul a prevăzut la art.287 alin.(1) Cod de procedură penală posibilitatea reluării dacă se constată că nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea acestor măsuri sau că a dispărut circumstanța pe care se întemeia încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire. Acestea sunt unicele circumstanțe, în care intervine derogarea de la principiul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă, consacrat de art.22 alin.(2) Cod de procedură penală, fapte invocate și de Curtea Constituțională în Hotărârea nr.26 din 23 noiembrie 2010 privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.63 alin.(6) Cod de procedură penală.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, care prin hotărârea *Deweer contra Belgiei, nr.6903/75 din 27 februarie 1980*, a concluzionat că orice act procedurat în cadrul cauzei penale, în care este vizată persoana, se consideră ca un act de acordare a statutului procedural.

În hotărârea sa, CtEDO a reiterat că "*noțiunea de "acuzatie" în materie penală, la care face referire art.6 din Convenție, are un caracter autonom, care ignoră și combat definițiile din dreptul intern. Acuzatia se definește ca notificarea oficială emanând de la autoritatea competentă, a unei presupunerii de a fi comis o infracțiune. Notificarea nu trebuie să aibă o anumită formă, având acest caracter orice act implicit, care emană de la autoritatea de stat și care produce efecte importante asupra situației persoanei, conținând o acuzație penală implicită*".

La caz, existând ordonanța de efectuare a percheziției din 09 august 2016, încheierea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 10 august 2016 și procesul-verbal de efectuare a percheziției din 18 august 2016, rezultă, că prin prisma jurisprudenței CtEDO, petiționarului implicit i s-a acordat calitate procedurală pe dosarul penal pe faptul organizării licitației din 20 martie 2015 și 07 mai 2015, fiind suspectat de comiterea încălcărilor la procedura de organizare a licitației, care a fost încetat prin ordonanța Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale din 21 noiembrie 2016.

Astfel, situația descrisă în speță, cade sub incidența principiului *non bis in idem*, deși aparent persoana subsemnatului nu este vizată în dispozitivul ordonanței de încetare a urmăririi penale din 21 noiembrie 2016, ci fiind regăsite aspecte de fapt legate de înstrăinarea bunurilor imobile la licitația din 20 martie 2015 și 07 mai 2015.

Reiesind din jurisprudența CtEDO, Curtea a menționat că art.4 al Protocolului 7 trebuie să fie înțeles în sensul că interzice urmărirea penală sau judecarea unei persoane pentru o infracțiune în măsura în care aceasta are la origine fapte identice sau fapte care sunt în mod substanțial aceleași și care au mai fost obiect de examinare în altă cauză penală care a finalizat cu emiterea hotărârii de încetare a urmăririi penale.

Totodată, este de menționat că noțiunea de „*acuzatie în materie penală*” trebuie înțeleasă în sensul articolului 6 § 1 din Convenție și poate fi definit drept „notificarea oficială, venită din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”, definiție care depinde, de asemenea, de existența sau lipsa unor „repercusiuni importante pentru situația (persoanei)” (*Ibrahim și alții v. Regatul Unit*, [MC], hotărârea din 13 septembrie 2016, §249; *Simeonovi v. Bulgaria*, [MC], hotărârea din 12 mai 2017, §110).

De asemenea, CtEDO, în cauza Bujnita vs. Moldova a statuat, că *anularea unei hotărâri judecătorești definitive atât în domeniul civil cât și în domeniul penal, pe baza unei reexaminări poate crea problema securității raporturilor juridice conferite acestei hotărâri. În continuare, CtEDO a reiterat că, totuși, o derogare de la acest principiu este justificată doar atunci, când fiind necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare.*

Cu referire la art.313 alin.(4) Cod de procedură penală, se menționează, că actualele prevederi nu stabilesc cu exactitate obligația judecătorului de instrucție de a se expune prin act judecătoresc asupra cererii privind atragerea în proces în calitate de parte interesată, al cărui drepturi și libertăți ar putea fi lezate prin o eventuală admitere a plângerii.

Omisiunea legiuitorului de a reglementa respectiva obligație, vine în contradicție cu prevederile internaționale, prin această omisiune fiind încălcate art.6 (dreptul la un proces echitabil), art.13 (dreptul la un recurs efectiv) ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art.2 al Protocolului nr.7 (Dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală), precum și legislația națională:

- art.20 alin.(1) și (2) al Constituției Republicii Moldova stipulează că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nicio lege nu poate îngredi accesul la justiție.

- art.23 al Constituției, care prevede că fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

- art.244 alin.(1) Cod de procedură penală prevede că cererile în procesul penal constituie solicitările adresate, în scris sau oral, de către părțile în proces sau alte persoane interesate organului de urmărire penală sau instanței în legătură cu desfășurarea procesului, constatarea circumstanțelor ce au importanță pentru cauză, precum și cu asigurarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei.

- art.246 alin.(1) Cod de procedură penală stabilește că cererile, precum și demersurile organizațiilor obștești și ale colectivelor de muncă, vor fi examinate și soluționate imediat după depunerea lor. Dacă organul căruia îi este adresată cererea sau demersul nu le poate soluționa imediat, acestea urmează să fie soluționate nu mai târziu de 15 zile de la data primirii lor.;

- art.247 alin.(1) Cod de procedură penală prevede că cererea sau, după caz, demersul organizației obștești ori al colectivului de muncă urmează să fie admise dacă aceasta contribuie la cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei, la asigurarea respectării drepturilor și intereselor legitime ale părților în proces și ale altor persoane participante la proces;

- potrivit art.247 alin.(2) Cod de procedură penală în caz de respingere, parțială sau totală, a cererii sau, după caz, a demersului organizației obștești ori al colectivului de muncă, organul de urmărire penală adoptă o ordonanță, iar instanța de judecată o încheiere, care sunt aduse la cunoștință solicitantului. Hotărârea organului de urmărire penală, precum și a instanței de judecată, cu privire la respingerea cererii sau demersului pot fi atacate în cazurile și în modul stabilit de prezentul cod.

- art.342 alin.(1) Cod de procedură penală toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată.

- art.420 alin.(1) Cod de procedură penală reglementează că încheierile instanței de apel pot fi atacate cu recurs numai o dată cu decizia recurată, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu recurs.

Omisiunea, incertitudinea, neclaritatea și imprevizibilitatea art.313 alin.(4) Cod de procedură penală vine în contradicție și cu jurisprudența CtEDO, care în cauza Suominen vs.Finlanda, reiterată în cauza Fomin vs. Moldova, a constatat că *"(...) rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției"*

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

13. În opinia autorului sesizării, sintagma "în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă" din articolul 287 alin.(4) și articolul 313 alin.(4) din Codul de procedură penală, în redacția în vigoare la data întocmirii prezentei sesizări,

Art.287 alin.(4) "Reluarea urmăririi penale poate avea loc doar în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă, cu excepția cazului când aceasta este necesară pentru reabilitarea persoanei" în partea stabilirii termenului exagerat prevăzut de reluare a urmăririi penale, precum și a

art.313 alin.(4) din Codul de procedură penală, "Plângerea se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a depus plângerea, precum și a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii. Neprezentarea persoanei care a depus plângerea și/sau a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii nu împiedică examinarea acesteia. Procurorul este obligat să prezinte în instanță materialele corespunzătoare. În cadrul examinării plângerii, procurorul și persoana care a depus plângerea, precum și persoanele ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii dau explicații" în partea omisiunii de a reglementa obligația judecătorului de instrucție de a examina cererea de atragere în proces în calitate de parte interesată și de a adopta un act judecătoresc (încheieri) privind admiterea sau respingerea cererii de atragere în calitate de parte interesată,

vin în contradicție cu principiile constituționale, limitând drepturile și libertățile cetățeanului. Lipsa reglementărilor contravine prevederilor articolelor 4, 16, 20, 21, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

14. Cu privire la admisibilitatea excepției de neconstituționalitate

14.1. Având în vedere faptul că excepția de neconstituționalitate constituie o procedură de inițiere de instanța de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a altui act normativ cu normele constituționale, ea reflectă existența raportului tripartit între partea aflată în proces, instanța de judecată în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și Curtea Constituțională, menită să soluționeze excepțiile de neconstituționalitate.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, a fost prevăzută procedura de exercitare, de către Curtea Constituțională, a controlului constituționalității legilor, cu întrunirea cumulativă a condițiilor, raportate la speța cauzei:

- 1) este prezentă o incertitudine privind constituționalitatea legii. La caz, articolul 287 alin.(4) și 313 alin.(4) din Codul de procedură penală sunt norme care urmează a fi aplicate la examinarea cauzei în ordine de recurs la Curtea de Apel Chișinău;
- 2) potrivit articolului 135 alin.(1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova, Codul de procedură penală poate constitui obiect al excepției de neconstituționalitate;
- 3) excepția de neconstituționalitate este ridicată de către partea în proces, al căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la examinarea cauzei. La caz, excepția de neconstituționalitate este ridicată de petiționar;
- 4) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, care are ca obiect prevederea contestată.

14.2. Verificarea constituționalității normei contestate ține de competența exclusivă a Curții Constituționale. Instanța de judecată nu este în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât în cazul neîntrunirii condițiilor menționate. Instanța de judecată, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea normelor, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

41

Prin aceeași Hotărâre a Curții Constituționale, nr.2 din 09 februarie 2016, prin care s-a examinat sesizarea Curții Supreme de Justiție depusă la 09 decembrie 2015, în temeiul art.135 alin.(1) lit.b) din Constituție, art.25 lit.d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.38 alin.(1) lit.d) din Codul jurisdicției constituționale Înalta Curtea a hotărât, că:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelor Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, **instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;**

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauzei se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii condițiilor enumerate mai sus.

15. Cu privire la neconstituționalitatea sintagmei "în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă" din art.287 alin.(4) și 313 alin.(4) din Codul de procedură penală.

15.1. Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nicio lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

- (1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
- (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

- (1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.
- (2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
- (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
- (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

15.2. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului:

Preambul

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei, (...) hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală, au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei Convenții;

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Articolul 13

Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

15.3. Prevederi relevante ale Declarației Universale a Drepturilor Omului:

Articolul 8

Orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sunt recunoscute prin constituție sau lege.

15.4. Prevederi relevante ale Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

(1) Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

(2) Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

Articolul 13

Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Articolul 18

Limitarea folosirii restrângerii drepturilor

Restrângerile care, în termenii prezentei convenții, sunt aduse respectivelor drepturi și libertăți nu pot fi aplicate decât în scopul pentru care ele au fost prevăzute.

15.5. Prevederi relevante din Protocolul nr.7 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale

Articolul 4

Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori

(1) Nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat.

15.6. Prevederi relevante din Codul de procedură penală:

Articolul 1

Noțiunea și scopul procesului penal

(1)...

(2) Procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată”.

Articolul 2
Legea procesuală penală

(1)...

(2)...

(3) Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nicio lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

(4)...

(5) În desfășurarea procesului penal nu pot avea putere juridică legile și alte acte normative care anulează sau limitează drepturile și libertățile omului, încalcă independența judecătorească, principiul contradictorialității, precum și contravin normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 7
Legalitatea procesului penal

(1) Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

(2) Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

(3) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

(4) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța stabilește că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor legale și este expusă într-un act juridic care nu poate fi supus controlului constituționalității, instanța va aplica în direct legea.

(5) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța stabilește că norma juridică națională ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte, instanța va aplica reglementările internaționale în direct, motivând hotărârea sa și informând despre aceasta autoritatea care a adoptat norma națională respectivă și Curtea Supremă de Justiție.

(6) Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

(7) Hotărârile explicative ale Plenului Curții Supreme de Justiție în chestiunile privind aplicarea prevederilor legale în practica judiciară au caracter de recomandare pentru organele de urmărire penală și instanțele judecătorești.

(8) Hotărârile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt obligatorii pentru organele de urmărire penale, procurori și instanțele de judecată.

Articolul 8.
Prezumția nevinovăției

(1) Persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atîta timp cît vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.

(2) Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

(3) Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Articolul 9.

Egalitatea în fața legii și a autorităților

(1) Toți sunt egali în fața legii, a organelor de urmărire penală și a instanței de judecată fără deosebire de sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

(2) Condițiile speciale de urmărire penală și judecare față de anumite categorii de persoane care beneficiază, conform legii, de un anumit grad de imunitate se asigură în baza prevederilor Constituției, tratatelor internaționale, prezentului cod și altor legi.

Articolul 10.

Respectarea drepturilor, libertăților și demnității umane

(1) Toate organele și persoanele participante la procesul penal sunt obligate să respecte drepturile, libertățile și demnitatea persoanei.

(2) Limitarea temporară a drepturilor și libertăților persoanei și aplicarea de către organele competente a măsurilor de constrângere față de ea se admit numai în cazurile și în modul strict prevăzute de prezentul cod.

(3) În desfășurarea procesului penal, nimeni nu poate fi supus la tortură sau la tratamente cu cruzime, inumane ori degradante, nimeni nu poate fi deținut în condiții umilitoare, nu poate fi silit să participe la acțiuni procesuale care lezează demnitatea umană.

(3¹) Sarcina probațiunii neaplicării torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante îi revine autorității în a cărei custodie se află persoana privată de libertate, plasată la dispoziția unui organ de stat sau la indicația acestuia, sau cu acordul ori consimțământul său tacit.

(4) Orice persoană este în drept să-și apere prin orice mijloc neinterzis de lege drepturile, libertățile și demnitatea umană, lezate sau limitate nelegitim în cursul procesului penal.

(5) Prejudiciul cauzat drepturilor, libertăților și demnității umane în cursul procesului penal se repară în modul stabilit de lege.

Articolul 22

Dreptul de a nu fi urmărit sau judecat de mai multe ori

(1) Nimeni nu poate fi urmărit penal sau judecat pentru săvârșirea faptei penale cu privire la care a fost emisă o ordonanță neanulată de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și/sau de clasare a cauzei, sau de refuz în pornirea urmăririi penale ori cu privire la care a fost pronunțată o hotărâre judecătorească definitivă de condamnare, de achitare sau încetare a procesului penal.

(2) Hotărârea judecătorească definitivă împiedică pornirea sau continuarea procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea respectivă.

(3) Ordonanțele procurorului de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și/sau de clasare a cauzei ori de refuz în pornirea urmăririi penale împiedică pornirea sau continuarea procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când aceste ordonanțe au fost anulate.

Articolul 125

Temeiurile pentru efectuarea percheziției

(1) Organul de urmărire penală este în drept să efectueze percheziție dacă din probele acumulate sau din materialele activității speciale de investigații rezultă o presupunere rezonabilă că într-o anumită încăpere ori într-un alt loc sau la o anumită persoană se pot afla instrumente ce au fost destinate pentru a fi folosite sau au servit ca mijloace la săvârșirea infracțiunii, obiecte și valori dobândite de pe urma infracțiunii, precum și alte obiecte sau documente care ar putea avea importanță pentru cauza penală și care prin alte procedee probatorii nu pot fi obținute.

(2) .....

(3) Percheziția se efectuează în baza ordonanței motivate a organului de urmărire penală și numai cu autorizația judecătorului de instrucție.

(4) .....

(5) În cazul constatării faptului că percheziția a fost efectuată legal, judecătorul de instrucție confirmă rezultatul acesteia printr-o încheiere motivată. În caz contrar, prin încheiere motivată, recunoaște percheziția ca fiind ilegală.

Articolul 131

Procesul-verbal al percheziției sau ridicării

(1) Reprezentantul organului de urmărire penală care efectuează percheziția sau ridicarea de obiecte și documente întocmește un proces-verbal potrivit dispozițiilor art.260 și 261. Dacă, o dată cu procesul-verbal, se întocmește o listă specială a obiectelor și documentelor ridicate, aceasta se anexează la procesul-verbal. Procesul-verbal al percheziției sau ridicării trebuie să conțină mențiunea că celor prezenți li s-au explicat drepturile și obligațiile lor prevăzute de prezentul cod, precum și declarațiile făcute de aceste persoane.

(2) .....

(3) .....

(4) Procesul-verbal de percheziție sau ridicare se aduce la cunoștința tuturor persoanelor care participă la efectuarea acestor acțiuni procesuale și sînt prezente la efectuarea lor, fapt care este confirmat prin semnătura fiecăreia dintre ele. Persoanele antrenate de organele de urmărire penală în asigurarea securității nu semnează procesul-verbal de efectuare a percheziției.

Articolul 244

Cereri și demersuri

(1) Cererile în procesul penal constituie solicitările adresate, în scris sau oral, de către părțile în proces sau alte persoane interesate organului de urmărire penală sau instanței în legătură cu desfășurarea procesului, constatarea circumstanțelor ce au importanță pentru cauză, precum și cu asigurarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei.

Articolul 245.

Înaintarea cererilor și demersurilor

(1) Cererile și demersurile pot fi depuse la orice etapă a desfășurării procesului penal. Persoana care depune cerere sau demers trebuie să indice în legătură cu care circumstanță solicită efectuarea acțiunii procesuale respective sau adoptarea hotărîrii. Cererile și demersurile scrise se anexează la dosarul penal, iar cele orale se includ în procesul-verbal al acțiunii procesuale sau al ședinței de judecată.

Articolul 246.

Termenele de examinare a cererilor și demersurilor

(1) Cererile, precum și demersurile organizațiilor obștești și ale colectivelor de muncă, vor fi examinate și soluționate imediat după depunerea lor. Dacă organul căruia îi este adresată cererea sau demersul nu le poate soluționa imediat, acestea urmează să fie soluționate nu mai târziu de 15 zile de la data primirii lor.

Articolul 247

Soluționarea cererilor și demersurilor

(1) Cererea sau, după caz, demersul organizației obștești ori al colectivului de muncă urmează să fie admise dacă aceasta contribuie la cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei, la asigurarea respectării drepturilor și intereselor legitime ale părților în proces și ale altor persoane participante la proces.

(2) În caz de respingere, parțială sau totală, a cererii sau, după caz, a demersului organizației obștești ori al colectivului de muncă, organul de urmărire penală adoptă o ordonanță, iar instanța de judecată o încheiere, care sînt aduse la cunoștință solicitantului. Hotărîrea organului de urmărire penală, precum și a instanței de judecată, cu privire la respingerea cererii sau demersului pot fi atacate în cazurile și în modul stabilit de prezentul cod.

(3) Demersurile organului de urmărire penală se examinează în modul stabilit de prezentul cod.

Articolul 274

Începerea urmăririi penale

(1) Organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art.262 și 273 dispune în termen de 30 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informând despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea sau organul respectiv.

Articolul 287

Reluarea urmăririi penale

(1) Reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după scoaterea persoanei de sub urmărire și/sau după clasarea cauzei se dispune prin ordonanță de către procurorul ierarhic superior dacă se constată că:

1) decizia este afectată de un viciu fundamental;

2) apar fapte noi sau recent descoperite, care existau la data adoptării ordonanței de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire și/sau de clasare a cauzei, dar despre care nu avea cunoștință organul de urmărire penală și care sînt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

(2) Urmărirea penală poate fi reluată și de către judecătorul de instrucție în cazul admiterii, potrivit art. 313, a plîngerii împotriva ordonanței de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire și/sau de clasare a cauzei și a plîngerii împotriva ordonanței de menținere a celei contestate în ordinea controlului ierarhic superior.

(3).....

(4) Reluarea urmăririi penale poate avea loc doar în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă, cu excepția cazului când aceasta este necesară pentru reabilitarea persoanei.

Articolul 313

Plîngerea împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații

(1) Plîngerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuیت, învinuit, apărător, partea vătămata, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plîngerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plîngerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege.

(2) .....

(3).....

(4) Plîngerea se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a depus plîngerea, precum și a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii. Neprezentarea persoanei care a depus plîngerea și/sau a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii nu împiedică examinarea acesteia. Procurorul este obligat să prezinte în instanță materialele corespunzătoare. În cadrul examinării plîngerii, procurorul și persoana care a depus plîngerea, precum și persoanele ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii dau explicații.

Articolul 342.

Încheierile instanței judecătorești

(1) Toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată.

(2) .....

(3).....

(4) Încheierile date pe parcursul judecării cauzei se pronunță public.

Articolul 437.
Hotărârile supuse recursului

(1) Pot fi atacate cu recurs:

3¹) încheierile privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, adoptate conform prevederilor art. 313.

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

16. Prin prezenta sesizare, se solicită Curții Constituționale exercitarea controlului constituționalității și recunoașterea neconstituționalității a:

sintagmei "în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă" din art.287 alin.(4) Cod de procedură penală "Reluarea urmăririi penale poate avea loc doar în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă, cu excepția cazului când aceasta este necesară pentru reabilitarea persoanei" în partea reglementării unui termen exagerat prevăzut de reluare a urmăririi penale;

Art.313 alin.(4) din Codul de procedură penală, "Plângerea se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a depus plângerea, precum și a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii. Neprezentarea persoanei care a depus plângerea și/sau a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii nu împiedică examinarea acesteia. Procurorul este obligat să prezinte în instanță materialele corespunzătoare. În cadrul examinării plângerii, procurorul și persoana care a depus plângerea, precum și persoanele ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii dau explicații" în partea omisiunii de a reglementa obligația judecătorului de instrucție de a examina cererea de atragere în proces în calitate de parte interesată și adoptarea unui act judecătoresc (încheieri) privind admiterea sau respingerea cererii de atragere în calitate de parte interesată.

care sunt contrare principiilor constituționale, sunt imprevizibile, incerte și neclare, limitând drepturile și libertățile cetățeanului. Aceste norme, în redacția în vigoare la data înaintării sesizării, contravin prevederilor articolelor 4, 16, 20, 21, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

VI. ALTE DATE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

17. Prevederile normei contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei în ordine de recurs, aflată pe rolul Curții de Apel Chișinău.

VII. LISTA DOCUMENTELOR

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe propria onoare că informațiile ce se conțin în prezenta sesizare sunt exacte și corespund adevărului.

Cu profund respect,

Autorul sesizării
28 iunie 2018

Lungu Marcel

ÎNCHEIERE
În numele Legii

12 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa

Președintele de ședință, judecătorul

Iurie Melinteanu

Judecătorii

Ghenadie Lîsîi și Ion Bulhac

Cu participarea:

Procurorului

Vladimir Moșneaga

Reprezentantului petiționarului SA "Parcul de autobuze din Bălți"

Andrei Cheptea

Reprezentantului SRL "MoldTrans-Tur"

Sergiu Cheptea

Reprezentantului Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova

Ion Popa

Avocatului

Anatolie Ceachir

Părților interesate

Alexandru Ciugureanu și Lungu Marcel

Judecând în ședința închisă, demersul lui Marcel Lungu privind sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității prevederilor art. 287 alin. (4) CPP al RM și art. 313 alin. (4) CPP al RM, în sensul corespunderii cu prevederile art. art. 4, 16, 20, 21, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova, în cauza penală privind examinarea cererilor de recurs depuse de către administratorul autorizat, Marcel Lungu, reprezentantul SRL "Regal Fruct", Eugeniu Musteață, partea interesată Alexandru Ciugureanu, dar și recursul suplimentar înaintat de către administratorul autorizat, Marcel Lungu și avocatul Iurie Bargan, împotriva încheierii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 21 decembrie 2017, prin care au fost admise plângerile petiționarilor SA „Parcul de autobuze din Bălți” și SRL „Regal Fruct” formulate în baza art. 313 CPP al RM, împotriva acțiunilor organului de urmărire penală pe cauza penală nr. 2013928419, s-a declarat nulitatea ordonanței de încetare a urmăririi penale din 21.11.2016, emisă de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Vladimir Moșneaga, cât și ordonanței procurorului ierarhic superior, Corneliu Bratunov din 09.01.2017, emise pe cauza penală nr. 2013928419, cu dispunerea procurorului de a relua urmărirea penală pe cauza dată, din motivele descrise în partea descriptivă a încheierii. Copia încheierii fiind transmisă părților pentru informare, iar procurorului pentru executare.

Procedura de citare a participanților la proces a fost îndeplinită.

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

CONSTATĂ:

1. La data de 29.05.2017, în Judecătoria Chișinău sediul Centru a parvenit plângerea petiționarului SA „Parcul de autobuze din Bălți”, formulată în baza

84

art.313 CPP al RM, împotriva ordonanței privind încetarea urmăririi penale din 21.11.2016, emisă de procurorul Vladimir Moșneaga, precum și ordonanței procurorului ierarhic superior Corneliu Bratunov din 09.01.2017 de respingere a plângerii petiționarului.

2. Ulterior, la data de 11.09.2017, de către judecătoarea Tizu Svetlana a fost dispusă transmiterea plângerii SRL „Regal Fruct” cu nr. 10-420/17 împotriva ordonanței privind încetarea urmăririi penale din 21.11.2016, emisă de procurorul Vladimir Moșneaga, precum și ordonanței procurorului ierarhic superior Corneliu Bratunov din 09.01.2017, de respingere a plângerii petiționarului, către Judecătoarea de instrucție Sergiu Bularu, iar la data de 19.09.2017, în cadrul ședinței de judecată cele două proceduri au fost conexate cauzei fiindu-i atribuit nr.10- 261/17.
3. Prin încheierea Judecătoarei Chișinău, sediul Centru din 21 decembrie 2017, au fost admise plângerile petiționarilor SA „Parcul de autobuze din Bălți” și SRL „Regal Fruct” formulate în baza art. 313 CPP al RM, împotriva acțiunilor organului de urmărire penală pe cauza penală nr.2013928419, s-a declarat nulitatea ordonanței de încetare a urmăririi penale din 21.11.2016, emisă de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Vladimir Moșneaga, cât și ordonanței procurorului ierarhic superior, Corneliu Bratunov din 09.01.2017, emise pe cauza penală nr. 2013928419, cu dispunerea procurorului de a relua urmărirea penală pe cauza dată, din motivele descrise în partea descriptivă a încheierii. Copia încheierii fiind transmisă părților pentru informare, iar procurorului pentru executare.
4. În continuare, invocând ilegalitatea încheierii Judecătoarei Chișinău, sediul Centru din 21 decembrie 2017, au declarat cereri de recurs, administratorul autorizat, Marcel Lungu, reprezentantul SRL”Regal Fruct”, Eugeniu Musteață, partea interesată Alexandru Ciugureanu, consecvent, fiind depus recurs suplimentar de către administratorul autorizat, Marcel Lungu și avocatul Iurie Bargan.
5. În continuare, în cadrul ședinței instanței de recurs din data de 12 iulie 2018, Marcel Lungu a înaintat un demers privind sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității prevederilor art. 287 alin. (4) CPP al RM și art. 313 alin. (4) CPP al RM, în sensul corespunderii cu prevederile art. art. 4, 16, 20, 21, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova, în cauza penală privind examinarea cererilor de recurs depuse de către administratorul autorizat, Marcel Lungu, reprezentantul SRL”Regal Fruct”, Eugeniu Musteață, partea interesată Alexandru Ciugureanu, dar și recursul suplimentar înaintat de către administratorul autorizat, Marcel Lungu și avocatul Iurie Bargan, împotriva încheierii Judecătoarei Chișinău, sediul Centru din 21 decembrie 2017, prin care au fost admise plângerile petiționarilor SA „Parcul de autobuze din Bălți” și SRL „Regal Fruct” formulate în baza art. 313 CPP al RM, împotriva acțiunilor organului de urmărire penală pe cauza penală nr.2013928419, s-a declarat nulitatea ordonanței de încetare a urmăririi penale din 21.11.2016, emisă de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Vladimir Moșneaga, cât și

- 85
- ordonanței procurorului ierarhic superior, Corneliu Bratunov din 09.01.2017, emise pe cauza penală nr. 2013928419, cu dispunerea procurorului de a relua urmărirea penală pe cauza dată, din motivele descrise în partea descriptivă a încheierii. Copia încheierii fiind transmisă părților pentru informare, iar procurorului pentru executare.
6. În motivarea demersului înaintat, s-a menționat că pe rolul Curții de Apel Chișinău se află spre examinare recursul declarat de Lungu Marcel împotriva încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 21 decembrie 2017, prin care s-a anulat ordonanța emisă la 21 noiembrie 2016, de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauzei Speciale privind încetarea urmăririi penale. La adoptarea încheierii din 21 decembrie 2017, prima instanță a aplicat prevederile art. art. 287 și 313 CPP al RM.
  7. În viziunea recurentului, sintagma "în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă" din prevederile art.287 alin.(4) și art.313 alin.(4) al Codului de procedură penală sunt în contradicție cu prevederile art.4, 16, 20, 21, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova, respectiv sunt neconstituționale și aduc atingere drepturilor și libertăților constituționale ale recurentului.
  8. În acest sens, recurentul înaintează sesizarea adresată Curții Constituționale, întocmită în ordinea art.135 alin.(l) lit. a), g) din Constituție, privind ridicarea excepției de neconstituționale și efectuarea controlului constituționalității a sintagmei din art.287 alin.(4) și art.313 alin.(4) CPP al RM, sub aspectul invocat în sesizare care se anexează.
  9. De asemenea, a relatat că potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016, privind interpretarea articolului 135 alin.(l) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, a fost prevăzută procedura de exercitare, de către Curtea Constituțională, a controlului constituționalității legilor, cu întrunirea cumulativă a condițiilor, raportate la speța cauzei: este prezentă o incertitudine privind constituționalitatea legii. La caz, articolul 287 alin.(4) și 313 alin.(4) din Codul de procedură penală este norma care a fost aplicată de prima instanță și urmează a fi aplicată la examinarea recursului la Curtea de Apel Chișinău; potrivit articolului 135 alin.(l) lit. a) din Constituția Republicii Moldova. Codul de procedură penală poate constitui obiect al excepției de neconstituționalitate; excepția de neconstituționalitate este ridicată de către partea în proces, al căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la examinarea cauzei. La caz, excepția de neconstituționalitate este ridicată de recurent/parte interesată în dosar; nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, care are ca obiect prevederea contestată.
  10. Verificarea constituționalității normei contestate ține de competența exclusivă a Curții Constituționale. Instanța de judecată nu este în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât în cazul neîntrunirii condițiilor menționate. Instanța de judecată, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea normelor, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

- 86
11. Prin aceeași Hotărâre a Curții Constituționale, nr.2 din 09 februarie 2016, prin care s-a examinat sesizarea Curții Supreme de Justiție depusă la 09 decembrie 2015, în temeiul art.135 alin.(1) lit. b) din Constituție, art.25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.38 alin.(1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale înalta Curtea a hotărât, că: în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelor Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională, or excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu; sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza; judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirilor condițiilor enumerate mai sus.
  12. Conchizând, recurentul, în temeiul art. 135 alin.(1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, art.24 alin.(1), art.25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit. g), art.38 alin.(1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale, art.7 alin.(3), art.342 Cod de procedură penală. Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016, a solicitat instanței de recurs admiterea demersului, ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea efectuării controlului constituționalității unor prevederi a art. art. 287 alin.(4) și art.313 alin.(4) CPP al RM, conform sesizării anexate la prezenta cerere; suspendarea examinării cauzei până la examinarea sesizării de către Curtea Constituțională.
  13. Examinând materialele cauzei, în special a demersului în speță, ținând cont de opinia participanților la proces, Colegiul Penal consideră necesar de a admite cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către recurentul, Marcel Lungu, din următoarele considerente.
  14. Astfel, potrivit art. 342 CPP al RM, toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată. Încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asiguratorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată. Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată. Încheierile date pe parcursul judecării cauzei se pronunță public.
  15. Conform dispozițiilor art. 364 CPP al RM, președintele ședinței întreabă fiecare parte în proces dacă are careva cereri sau demersuri. Cererile sau demersurile formulate vor fi argumentate, iar dacă se solicită administrarea unor probe noi, se vor indica faptele și circumstanțele ce urmează a fi dovedite,

- mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află acestea, iar în privința martorilor, experților și specialiștilor se va indica identitatea și adresa lor în cazul în care partea nu poate asigura prezența lor în instanța de judecată. Cererile sau demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate. Părțile pot prezenta și cere administrarea probelor și în cursul cercetării judecătorești.
16. Totodată, Colegiul Penal indică că conform art.7 alin.(2) CPP al RM, dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.
17. Pct. 83 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.
18. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rândul său prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții și anume, dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
19. Pct. 107 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.
20. În continuare, instanța de recurs menționează că până în prezent o hotărâre a Curții Constituționale privind examinarea constituționalității art. 287 alin. (4) și art. 313 alin. (4) CPP al RM, nu există, normele intabulate la art. art. 287 alin. (4) și art. 313 alin. (4) CPP al RM, vizează solicitările din cererile de recurs declarate împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 decembrie 2017, totodată, prezentul demers a fost înaintat de către administratorul autorizat, Marcel Lungu, care în speță deținea calitatea procesuală de parte interesată, fiind participant al procesului, motivele au fost întemeiate pe prevederile art. art. 16 și 20 din Constituția Republicii Moldova, obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, este o normă a unui act legislativ, respectiv, circumstanțele în speță denotă întrunirea cerinței pct. 3 al paragrafului 82 din Hotărârea Curții

88

Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, prin urmare demersul privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și verificarea constituționalității 287 alin. (4) și art. 313 alin. (4) CPP al RM, urmează a fi admis.

21. În conformitate cu art. art. 7, 342, 364 CPP al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

DISPUNE :

Admite demersul lui Marcel Lungu privind sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității prevederilor art. 287 alin. (4) CPP al RM și art. 313 alin. (4) CPP al RM, în sensul corespunderii cu prevederile art. art. 4, 16, 20, 21, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Expediază în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către administratorul autorizat/parte interesată, Marcel Lungu, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Suspendă examinarea recursurilor depuse de către administratorul autorizat, Marcel Lungu, reprezentantul SRL "Regal Fruct", Eugeniu Musteață, partea interesată Alexandru Ciugureanu, dar și recursul suplimentar înaintat de către administratorul autorizat, Marcel Lungu și avocatul Iurie Bargan, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 decembrie 2017, pînă la examinarea de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova a demersului înaintat de Marcel Lungu, privind sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității prevederilor art. 287 alin. (4) CPP al RM și art. 313 alin. (4) CPP al RM, în sensul corespunderii cu prevederile art. art. 4, 16, 20, 21, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte în ședință, judecătorul:

Judecătorii:

Iurie Melinteanu

Ghenadie Lîsîi

Ion Bulhac

